

TILLGÄNGLIGHETSUNDERSÖKNINGEN 2018

HUR STÅR DET TILL MED TILLGÄNGLIGHETEN PÅ SVENSKA
IDROTTSANLÄGGNINGAR?

ALLAS RÄTT TILL ETT AKTIVT LIV

Oavsett vem du är och vilka förutsättningar du har. Det borde vara en självklarhet att 100 % av Sveriges idrottsanläggningar är tillgänglighetsanpassade. Allt annat är oacceptabelt. För det exkluderar upp till 10 % av Sveriges befolkning. KONE och Parasport Sverige har gjort en uppföljning av den tillgänglighetsundersökning som gjordes tillsammans under 2016 för att få ytterligare en komplett bild av situationen. KONE och Parasport Sverige arbetar tillsammans inom en rad tillgänglighetsområden för att bidra till att fler människor kan leva ett mer fysiskt aktivt liv, men också för att öka tillgängligheten i samhället i stort.

Vi vill inte bara uppmärksamma frågan.
Vi vill förändra.

KONE & Parasport Sverige

ALLAS RÄTT TILL ETT AKTIVT LIV

Men vems ansvar är det egentligen att tillgänglighetsanpassa? KONE och Parasport tar återigen tempen på svenska idrottsanläggningar. Hur tillgängliga är de egentligen? Att inte möjliggöra fysisk aktivitet för personer med funktionsnedsättning bidrar till en ökad hälsoklyfta, och att de som vill men inte kan idrotta ställs utanför samhället.

Folkhälsomyndigheten tog 2016 fram en slutrapport på uppdrag av regeringen angående genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016. I den konstaterade man att en stillasittande fritid är vanligare bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övrig befolkning. Det konstateras också att just kommunernas folkhälsoarbete spelar en central roll, inte minst när det gäller förutsättningar för tillgänglighet som kan bidra till ökad fysisk aktivitet.

Många idrottsanläggningar saknar idag fortfarande tillgänglighetsanpassningar, och de flesta föreningars anläggningar ägs av kommunen.

Så vems ansvar är det egentligen att tillgänglighetsanpassa så att alla har möjlighet att utöva fysisk aktivitet?

OM UNDERSÖKNINGEN

Syftet med undersökningen är att komplettera den tillgänglighetsundersökning som gjordes 2016 för att få ytterligare en fördjupad bild av tillgängligheten inom svensk idrott. Undersökningen ger oss en bild av nuläget och vilka frågor som vi ska lyfta framöver.

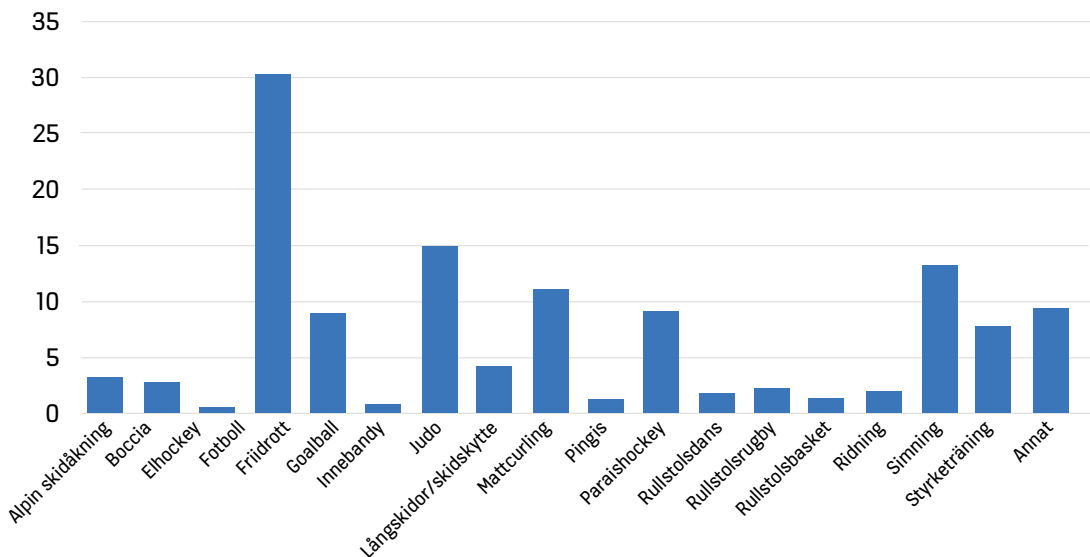
Parasport Sverige stod som avsändare till webbenkäten. Totalt deltog 2005 stycken idrottsanläggningar, geografiskt utspridda i Sverige, i undersökningen.

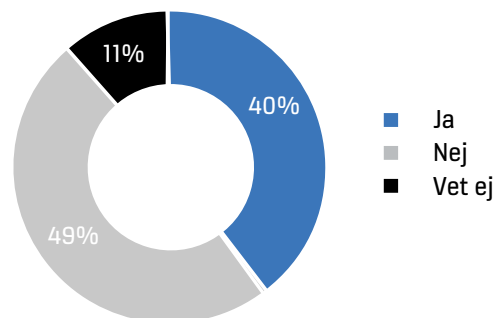
UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen genomfördes i form av en webbenkät som skickades ut till lokala idrottsföreningar runt om i Sverige. Enkäten besvarades mellan 7 mars – 4 juni 2018. 2005 respondenter från olika föreningar svarade på webbenkäten. Svaresresultatet presenteras nedan.

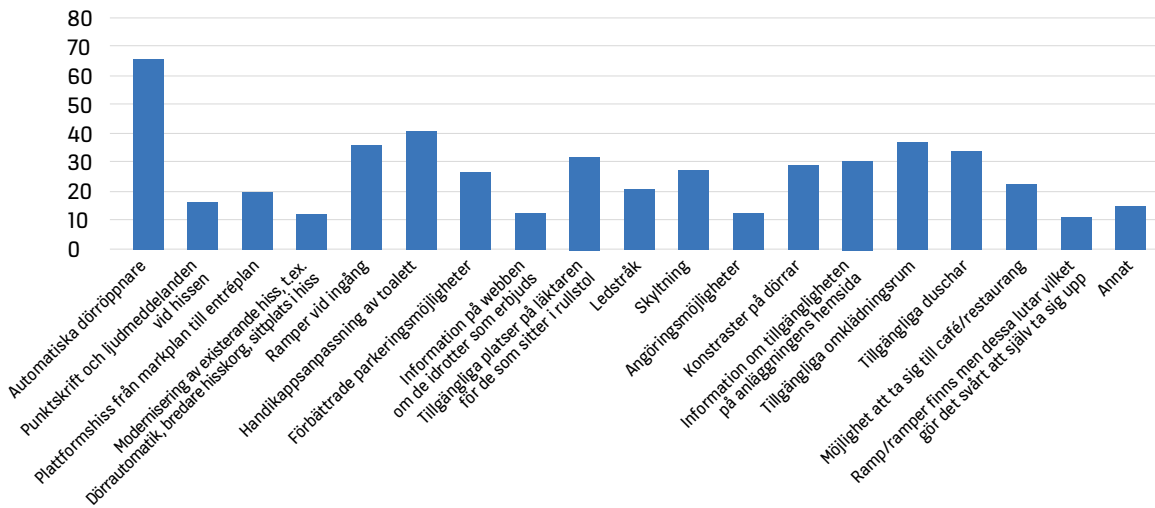
1. Vilka av följande idrotter kan utövas hos er?

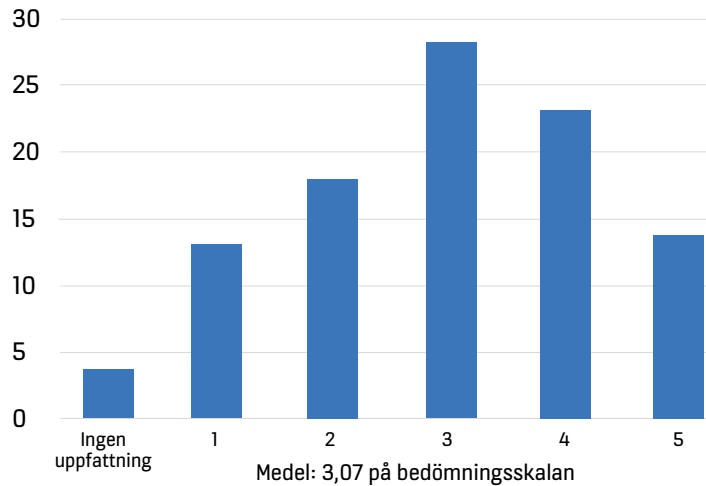
2. Upplever du att tillgänglighetsanpassningarna är tillräckliga på er idrottsanläggning?

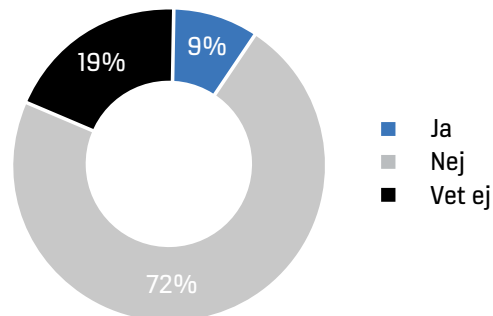
3. Om du svarade NEJ på förra frågan, ge exempel på vad ni saknar:

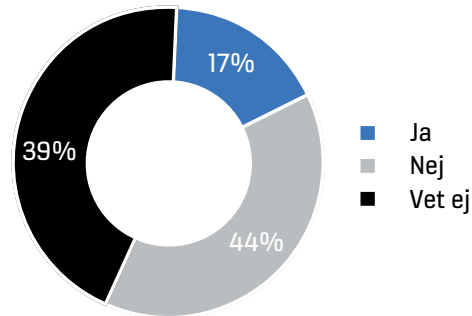
4. Hur skulle du bedöma tillgängligheten i er anläggning? (Skala 0-5)

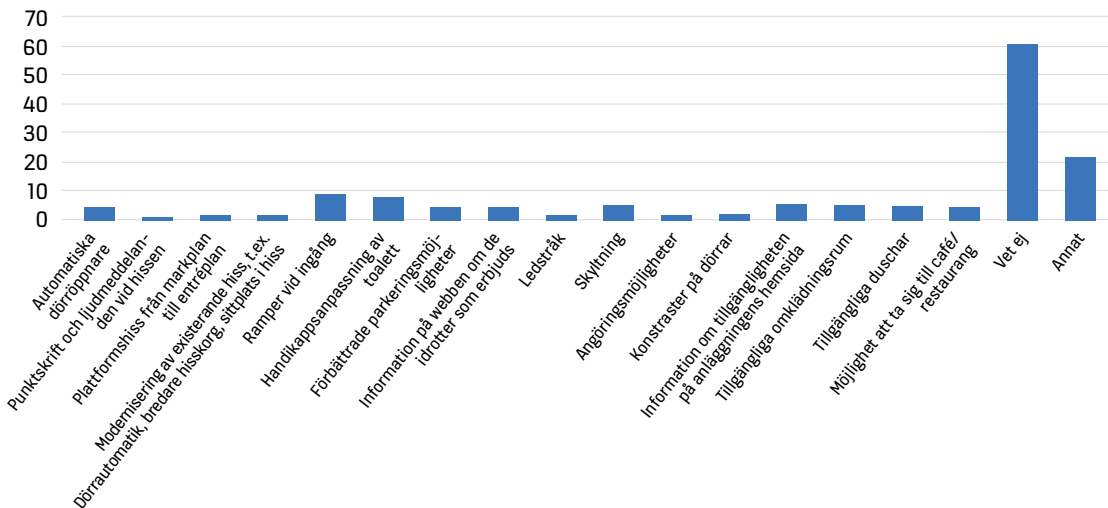
5. Har ni fått in klagomål på era tillgänglighetsanpassningar från idrottsövare eller åskådare med funktionsnedsättning?

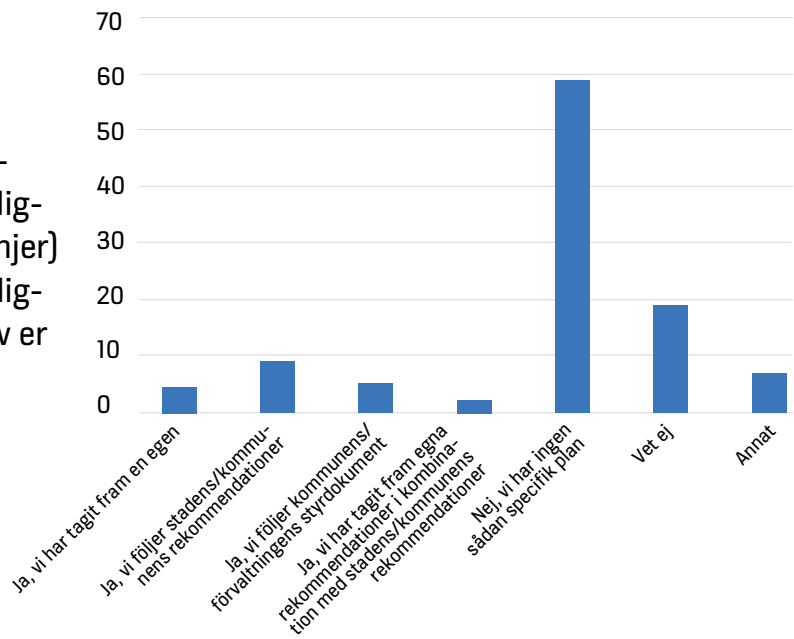
6. Tror du att det finns personer som idag undviker er idrottsanläggning på grund av att de upplever det svårt att ta sig in och runt om i anläggningen?

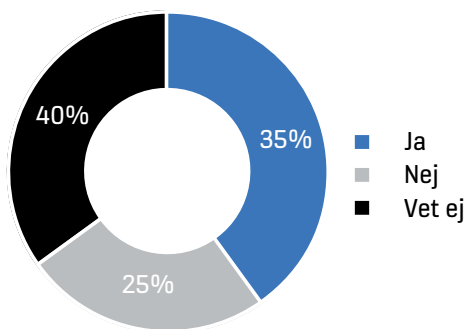
7. Planerar ni att göra några förändringar för att förbättra tillgängligheten framåt?

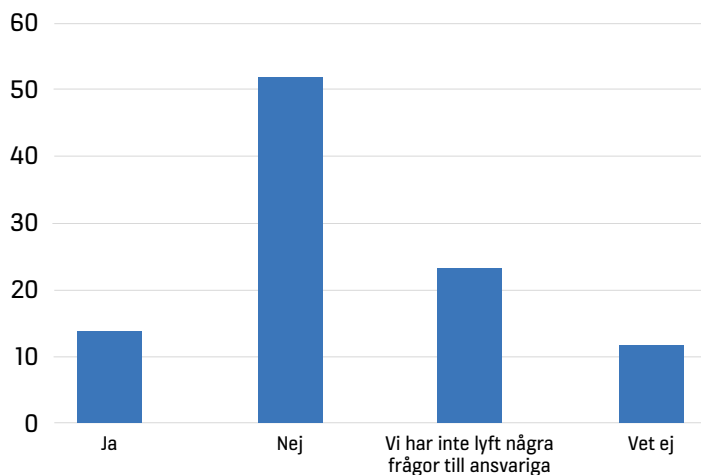
8. Arbetar ni utifrån någon form av styrdokument (t.ex. tillgänglighetsplan/policy/riktlinjer) för frågor om tillgänglighet och anpassning av er anläggning?

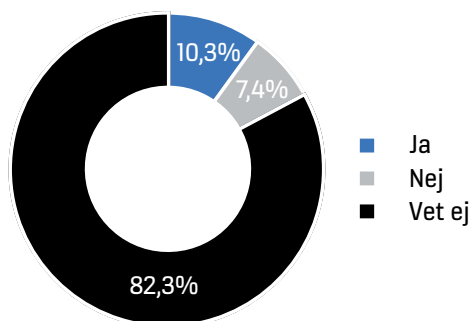
9. Upplever du att ni har tillräckliga kunskaper om anpassningar för personer med funktionsnedsättning?

10. Har ni under det senaste året lyft eventuella tillgänglighetsfrågor till ansvariga politiker i förvaltningen/kommunen/staden?

11. Har er förvaltning/kommun/stad någon tillgänglighetsstrateg/expert anställd?

VEMS ANSVAR?

I Folkhälsomyndighetens slutrapport 2016 angående genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016 betonar man att möjligheten att kunna delta i, och ha tillgång till, idrottslivet är en grundläggande rättighet. * Det handlar inte bara om hälsa och välmående. Utan även om att ge alla människor rätt till ett sammanhang och en gemenskap, friskt liv och en fri vilja. Trots det visar KONEs och Parasport Sveriges undersökning att svensk idrott har en lång väg att gå när det kommer till tillgänglighetsanpassningar i idrottsammanhang för att det ska kunna vara en grundläggande rättighet.

I regeringens strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016 inriktas bland annat insatser på att tillgänglighetsperspektivet bör finnas med från början när verksamhet, information och lokaler planeras.* Men i dagsläget saknar närmare 60 % av idrottsföreningarna en tillgänglighetsplan eller tillgänglighetspolicy att jobba efter. Samma procentsiffra vet inte om de planerar någon form av tillgänglighetsanpassning i framtiden. Samtidigt har 1 av 10 svenska idrottsanläggningar fått klagomål på otillräckliga tillgänglighetsanpassningar.

– Undersökningen synliggör konkreta problem som idag finns. Vi ser att vi har mycket kvar att göra innan tillgänglighetsperspektivet blir en grundläggande rättighet. I dagsläget exkluderas alldeles för många. Man kan dra tillgänglighetsanpassningar till dess absoluta spets, men ibland kan det räcka med väldigt enkla åtgärder som kan vara avgörande om personer överhuvudtaget kan delta, säger Johan Strid, generalsekretär, Parasport Sverige.

MÅNGA IDROTTSANLÄGGNINGAR TROR INTE SJÄLV PÅ SIN EGEN TILLGÄNGLIGHETSANPASSNING

Det finns ett självtvivel hos många idrottsanläggningar. 63% av respondenterna tycker att tillgängligheten på anläggningen är medel eller sämre.

* Folkhälsomyndigheten. Slutrapportering av regeringsuppdrag inom ramen för "En strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011-2016, s 21.
* Regeringen. En strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016, s 48.

De tillfrågade tror även att 1 av 5 personer väljer bort att besöka idrottsanläggning på grund av brist i tillgänglighetsanpassning. Av respondenterna anser dessutom majoriteten att de tillgänglighetsanpassningar de har inte är tillräckliga.

DET RÅDER STOR KUNSKAPSBRIST

Flerpart av respondenterna menar att de har för lite kunskap inom området. Endast 35 % svarade att de upplever sig ha tillräckligt med kunskaper om anpassningar för personer med funktionsnedsättning. Övriga svarade antingen att de inte har nog med kunskap eller att de inte vet. För att förbättra tillgängligheten kan idrottsföreningar ta hjälp av experter som finns att tillgå inom offentlig sektor. Men 83% av respondenterna vet inte huruvida förvaltningen/kommunen eller staden har någon tillgänglighetsstrategi/expert anställd.

ENKLA ÅTGÄRDER GÖR SKILLNAD, MEN VEMS ANSVAR?

De flesta idrottsföreningars anläggning ägs av kommunen. Det innebär att kommuner ansvarar över och ska stå för kostnader till tillgänglighetsanpassningar. 14 % av respondenterna har lyft tillgänglighetsfrågan till någon ansvarig politiker i förvaltningen/kommunen/staden.

- Vi ser i de öppna kommentarsfälten i undersökningen att det faktiskt finns ett intresse och vilja hos några av föreningarna, att de tagit en process vidare men att det också finns en tröghet från kommunernas sida. Många idrottsföreningar upplever sig inte kunna påverka lokalerna och dess tillgänglighet alls, säger Johan Strid, generalsekretärare, Parasport Sverige.

Sveriges kommuner pratar alla om tillgänglighet och uppmantrar till tillgänglighetsanpassningar. Men frågan är om det verkligen är en prioriterad sakfråga. För de anläggningar som lyft tillgänglighetsfrågor till ansvariga politiker är en vanlig

DE TRE VANLIGASTE TILLGÄNGLIGHETSANPASSNINGAR SOM SAKNAS ÄR

Automatiska dörröppnare

66 %

Handikappanpassning av toalett

41,7 %

Tillgängliga omklädningsrum

37,9 %

respons inget svar alls. För andra respondenter som däremot fått positiv respons på frågan så har det blivit en långdragen process trots påtryckningar från föreningarnas håll.

DET KRÄVS GEMENSAMMA KRAFTSAMLINGAR

För att förändra förutsättningar inom svensk idrott för människor med funktionsnedsättning krävs det gemensamma kraftsamlings. Rapportens resultat visar att engagemanget brister många gånger hos både idrottsföreningar och kommuner runt om i Sverige. Det krävs mer engagemang och påtryckningar bland idrottsföreningar och kommunerna måste leva upp till sina ord om att verka för tillgänglighet för alla.

– Vi ser att både kommuner, fastighetsägare och idrottsföreningar måste arbeta aktivt med tillgänglighetsfrågor. Alla aktörer, vare sig det handlar om privata eller offentliga, måste samarbeta för att bidra till att fler människor kan leva ett mer fysiskt aktivt liv, men också för att öka tillgängligheten i samhället i stort. Vi kommer självklart att fortsätta sprida vår kunskap om tillgänglighet för att möjliggöra så att alla, oavsett funktionsnedsättning, kan utöva fysisk aktivitet på idrottsanläggningar runt om i Sverige. För oss är det här en hjärtefråga, och vill inte bara uppmärksamma frågan utan också bidra till att en förändring sker i samhället, säger Jaakko Kaivonen, vd KONE Sverige.

A photograph of two women in a gymnasium. One woman is sitting in a wheelchair, and the other is standing next to her. They appear to be in conversation. The background shows a net, possibly for volleyball or tennis.

OM KONE OCH PARASPORT

KONE är ett av världens ledande företag inom hissar, rulltrappor, portar och dörrar med lång erfarenhet av tillgänglighetsfrågor med fokus på innovativa lösningar. KONES uppdrag är att göra det enkelt att förflytta sig i en urban miljö.

KONES Tillgänglighetsstipendium delas ut årligen tillsammans med Parasport Sverige och bidrar till att fler kan leva ett mer fysiskt aktivt liv. Stipendiet ska användas till idrottsanläggningar som idag saknar viktiga anpassningar för personer med funktionsnedsättningar

Stipendiet är en del av vår långsiktiga strategi för att öka tillgängligheten i vårt samhälle.

Parasport Sverige är ett idrottsförbund som organiserar idrott för personer med rörelsenedsättning, synskada och utvecklingsstörning inom 19 olika idrotter. Förbundet leder också arbetet med Special Olympics, som är bredd- och motionsidrott för personer med utvecklingsstörning.

KONE AB
0771-50 00 00
www.kone.se/parasport

PARASPORT
www.parasport.nu